

ՄԵԾՆ ՆԵՐՍԷՍ ՊԱՐԹԵՒ

Հին դարերու մառախուղին մէջ թաղուած
Մեծ Մովսէսի պատկերն է որ կ'անհետի.
Ծով, անապատ դեռ կը պաշտեն զինքն Աստուած
Պատգամատու բարձունքներէն Սինայի:

Բայց հոն ուր նախ Աստուած մարդուն ժպտեցաւ
Հոն ուր մարդն ալ ճաշցաւ Բարձրեայն Արարիչ՝
Հոն ալ սերունդ մը կայ ազգի մ'անպարտաւ
Նոր ժողովուրդ զինուած խաչով Հախճախիչ:

Ջարմանք, յաղթող Մովսէսի գոռ բանակներ
Տապաւտ կ'իյնան անապատն. արդ կը յառնէ
Հոս նոր Մովսէս, որ զոյգ բազուկ տարածեր
Նահատակներ կենաց գրքին կը ձօնէ:

Ահա նոր մարտ դաշտերուն մէջ Զիրաւի.
Արեւմուտքէն բանակներն են յունական
Որ Պապն իրենց զըլուխ՝ կու գան յիրաւի
Ճակատ մըդել բիրտ ուժին դէմ պարսկական:

Հըրէին դէմ հեթանոսն հոն կը կըռուէր,
Հոս Հայուն դէմ Պարսիկն է վատ դիմադիր.
Հոն՝ Սինայի վերան Մովսէս աղօթէր,
Հոս Նըպատի ծայրին Ներսէս խաչակիր:

Աստուածընտիր ինքն ալ հովիւ հայ ազգին
Բազկատարած երկընքին դէմ կը գոչէ...
Ու աղօթքովն ամենագոր կը ժպտին
Երկինք հայուն: Ան վեհապանծ յաղթող է:

(«Արշալոյս» ձեռագիր թերթէն. 1930, Թ. 1 - Վ. Ենեատիկ)

Բայց ոչ, ոչ լոկ այդ մարտագոռ վրան դաշտին
Ինք բարձրացած այս մահացու երկրէն վեր
Աղօթքն երկնից ու յաղթանակն իր ազգին
Պարգեւ տրուաւ վեհանձնութեամբ սրբանուէր:

Ահա իր շունչն, հոգին ժողոված բերաւոր
Ճըզնաւորներ՝ անապատներ կ'ապրեցնէ.
Օրէնսդիրն, հայրն ինք է լոկ: Ամէն օր
Նորակառոյց հաստատութիւն կը հիմնէ:

Երանի՜ քեզ, երկիր սրբոց, Հայաստան
Զի Ներսէսի օրով չըկար կըռու, ոխ,
Ոչ որք մանուկ որուն չըլլար ապաստան,
Եւ ոչ հիւանդ, կամ կաղ կամ կոյր արտասուող:

Ան հայրենեաց հայրն էր սիրովը առատ,
Աստուածային անծայր զըթովն արեցած.
Ու թագաւոր և ժողովուրդ անվըրդով
Երջանկութեամբ կ'օրհնեցէին միշտ զԱստուած:

Թող դարերու վերանայ քողն հընոտի
Ու երեւոյ մեր պաշտելին սուրբ Ներսէս,
Որ այս կարմիր բանակի ծովը արդի
Պատուէ, ցըրուէ, ու մենք յաղթենք քաջապէս:

Թող իր աղօթքը Նըպատէն յաղթական
Դարձեալ թըռչի երկինք, ու մեր թըշնամին
Ինկած տեսնենք մեր ոտքին տակ յաւիտեան.
Ու վերապրին Ազգն և կըրօնքը Հային:

Ս. ՆԵՐՍԷՍԻ ԱՇԱԿԵՐՏ ՄԸ

ԶՕՆ ՄԻԻԹԱՐԱՅ

Անունիդ մէջ զըտայ բաղձանքը սըրտիս
Որ երգի պէս կախարդական դիւթեց զիս.
Այնտեղ զըտայ սուր վեհութիւնը զըրչին
Ամենակալ արարչին:

Մեծ եղար դուն հանճարիդ պէս լուսաւոր,
Հետեւեցար գաղափարիդ հեռաւոր.
Բացիր անով - միշտ արժանի յարգանքի -
Ճամբան լուսոյ ու կեանքի:

Եղար հերոս յորձանքին դէմ կըռուելով,
Մեղմացուցիր հայրենիքիդ վիշտը ծով.
Լեզու տըլիր զաւակներուն որ ազատ՝
Երգեն փառքեր հարազատ:

(«Գեպի լոյս» ձեռագիր թերթէն. 1927, Թ. 2)

Աստուածամօր «Եղիցի»ն քեզ տըլաւ յոյս,
Յարատեւ կամք, բազկիդ՝ կորով, մըտքիդ լոյս.
Եւ այդ լոյսով յոյսիդ մարմինը տեսար,
Երնէկ քեզի բեր հազար:

Պարտէզիդ մէջ Մըխիթարեան կը ծագին
Գաղափարիդ ծաղիկներն ալ մեղմագին,
Եւ հոն առուն որ աղօթքն է փունջ առ փունջ
Ծաղիկներուն կու տայ շունչ:

Քեզ պիտ' երգեն խընկաւէտեն բեր դարեր,
Զի անոնց մէջ սրբատաշ քար մ'ես դըրեր:
Սուրբ յիշատակդ ազգանուէր Մըխիթար
Ապրի՜ յաւէտ անդադար:

ԴԻԻՑԱԶՈՒՆ

Վ. Ենեատիկ, 11 Ապրիլ 1927

«ՏՈՒԱՅՏԱՆՔՆԵՐ»

Երախտագետ ձօնն յաշիտեան յիշատակին Բարերարաց
Նուիրուի րոյ, Լոյսը՝ հոգոյն ցեղին աղբաւ, որք մեկ զաւկին
Զոր աւ ծրծեց ի վեհեակի... Անդ և ձանցաւ Մայր Հայրենիքն, Ուսում, զԱստուած՝
Շունչին տակ մեծ Մըխիթարին... Տակ մեկ Մարտ-Ուսիայիկն:»

ՖԵՐԱՊ

ԿԱՐՕՏ

Լոյս քաղաքի ճամբուն վրայ, Մայրիկ, կարօտ նայուածքիդ,
Հայրենի տանն անմոռաց. Թափառական, անիծուած
Կ'ապրիմ որպէս խորթ զաւակ, հոգւոյդ արցունքը մոռցած
Քայլերս չափեն անհուն իսկ, մի՛ ըսպասեր. չեմ գար ետ...
Հին օրերուն պէս կեանքիս՝ ինձ կը նայիս նորէն դո՛ւն.
Խաչքս այնքան ծանր է որ հոգիս կ'ուզէ յիշել քեզ...
Կ'ուզեմ տեսնել քեզ կըրկին ու լալ առջեւդ, Մայրիկ ես՝
Կ'ուզեմ ըսել և քեզի՛, ինչ որ չըսի ոչ մէկուն:
Կ'ուզեմ ըլլաւ գիտակից որդւոյդ ցաւին, կարօտին.
Սիրել, պաշտել քեզ մինչեւ վերջին շունչն իմ կենդանի
Ըլլալ հաւատքով հըզօր տանջանքներու մէջ լըռին:
Բայց կը զգամ որ ալ հիմա բաժնուած ենք իրարմէ.
— Ինչպէս ծաղիկը գարնան պէտք է խամրի բոլորովն իր —
Ես եմ ծընած խաչուելու՝ խաչին վըրայ զոր տըլեր...
ՖԵՐԱՊ

Վ. Ե. Ե. ՏԻԿ...

Հոգւոյս մէջ լոյս, սըրտիս՝ վիշտ
Քեզի՛ եկայ Վ. Ե. Ե. Տիկ.
Քեզի՛, օրրան հանճարի
Անհուն յոյսով, երազով...
Ես՝ պաշտելու համար քեզ
Փառքիդ խորհուրդը անմահ
Լոյս թաղելու ծոցիդ մէջ
Հոգւոյս լիցնէրն ալ ոսկի:
Քեզի՛ եկայ հին յաւերժ
Հզօր անցեալիդ վրան խոկալ
Քեզ, իմ ցեղիս հոգիին՝
Յաւերժութիւնը ցոյց տալ:
Ես՝ որք զաւակն այն ցեղին
Որ հոս փարոս մը կերտեց,
Որուն ձիերը հըպարտ
Մեծ յաղթանակդ կը պատմեն...
Ես՝ որք զաւակն այն ցեղին
Որ կը մեռնի ու կ'ապրի.
Լոյսի՛ համար խաչ կ'ելլէ
Միշտ Գողգոթայ՝ Աստուծոյ...
ՖԵՐԱՊ

Աստուծոյ տակ Վ. Ե. Ե. Տիկ
Հոգիս՝ սիրովդ արեցած
Բարեկ, 3 Սեպտ. 1930

Ուզեց օրհնել տառապանքն
Այս աշխարհի Մարդկութեան...

Վերջին արցունքն իմ ինկաւ
Հառաչանքի կամուրջիդ
Թաց արեան քով դարերուն
Եղբայրօրէն մեռնելու:

Մութ բանտերու սեմին վրայ
Խիղճը՝ բողբոջ արդարի
Կոյր դարերու ոճիւրին
Մահավըճիւն արտօնեց:

*

Ես՝ հեռացեր եմ քեզմէ
Դուն իմ տըրտունջն ալ չունիս,
Ո՛վ հին յուշի յիշատակ
Որ կու տաս խոհ, տառապանք:

Բայց հոգիս խորիւրէն
Մօր պէս անոյշ աչքերով
Ինձ կը նայիս ու կ'ըսես
«Հաւատա՛ և պայքարէ՛»:

Հիմա չըկան անոնք ալ
Որ իմ անցնիլը տեսան.
Անոնք որ զիս՝ մոռցած են,
Անոնք որ ես՝ կը յիշեմ...
ՖԵՐԱՊ